

Kitaabka Daanyeel - Lambar Konton iyo Siddeed

Xikmad La Furay: Baadhista Midowga Saddex-geesoodka ah iyo Halxidhaaleha 666 ee Waxsii-sheegidda

Jeff Pippenger
2024-01-22

Waxaa markhaatiyo badan lagu xaqiijiyey in taariikhda iyo waxsii sheegyadaba Rooma mar walba siddeedaad soo baxdo, isla markaana ay ka mid tahay toddobada. Halxidhaalaha nebiyadeed ee astaantan waa qayb ka mid ah waxa Libaaxa qabiilka Yahuudah shaabadda ka furo wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga imtixaanka. Masiixu weligiis ma beddelo, oo Taariikhda Milleriyiinta ee Niyad-jabkii Koowaad iyo kii Weynaa dhexdeeda, wuxuu muujiyey run sharaxday qarsoodiga niyad-jabka.

Kadib Niyad-jabkii Kowaad ee taariikhda Millerite ka dib, wuxuu gacantiisa ka qaaday qalad ku jiray qaar ka mid ah tirooyinkii lagu muujiyey shaxdii 1843. Qaladku wuxuu matalayey faham-darradii nebiyadeed ee dhaliisay Niyad-jabka. Millerites-kii waxaa ugu dambayntii lagu hoggaamiyey taxane fahamyo ah, kuwaas oo si adag u aasaasay taariikhda bilowga ah ee laba kun iyo saddex boqol oo maalmood. Iyagoo leh bar bilow oo adag, taas oo ugu horrayn ku dhisnayd taariikhda iskutallaabta, markaasay arkeen in isla caddayntii nebiyadeed ee ay adeegsanayeen si ay u aqoonsadaan 1843, ay dhab ahaan tilmaamaysay ma aha oo keliya 1844, balse xataa maalinta qudheeda ee Oktoobar 22, 1844.

Ka dib Niyad-jabkii labaad iyo kii weyanaa, Rabbigu mar kale wuxuu daaha ka qaaday run ka jawaabtay dhammaan dhibaatooyinkii nebiyadeed ee ka dhashay ku dhawaaqidoodii khaldanayd ee ahayd in Oktoobar 22, 1844 uu ahaa Imaatinka Labaad ee Masiixa. Rabbigu wuxuu furay mawduuca Quduuska, iyo runaha la xidhiidha, waxaana la sharraxay Niyad-jabkii Weynaa.

“Anagoo dad ahaan, waa in aynu ahaanno arday dhab ah oo aad u dadaala xagga waxsii sheegidda; waana in aynaan nasan ilaa aynu ka noqono kuwo garasho leh oo ku saabsan mawduuca meesha quduuska ah, kaas oo lagu muujiyey riyoooyinkii Daanyeel iyo Yooxanaa. Mawduucani wuxuu iftiin weyn ku shubaa xaaladdeenna iyo shaqadeenna hadda taagan, wuxuuna ina siiyaa caddayn aan la dafiri karin oo ah in Ilaah nagu hoggaamiyey waayo-aragnimadeennii hore. Wuxuu sharxayaa niyad-jabkeennii 1844, isagoo ina tusaya in meesha quduuska ah ee la nadiifin lahaa aanu ahayn dhulka, sidii aynu u malaynaynay, balse uu Masiixu markaas galay qaybta ugu quduusan ee meesha quduuska ah ee samada, halkaas oo uu ku fulinayo shaqada gabagabada ah ee xafiiskiisa wadaadnimo, si loo oofiyo erayadii malaa’igta ee nebigii Daanyeel: ‘Ilaa laba kun iyo saddex boqol oo maalmood; markaas ayaa meesha quduuska ah la nadiifin doonaa.’”

“Timaankeennii ku saabsan farriimaha malaa’igta kowaad, labaad, iyo saddexaad waxay ahayd mid sax ah. Calaamadaha waaweyn ee jidka ee aynu soo dhaafnay waa kuwo aan la dhaqaajin

karin. In kasta oo ciidammada jahannamo ay isku dayaan inay ka soo ridaan aasaaskooda, oo ay ku farxaan fikirka ah inay guulaysteen, haddana ma guulaystaan. Tiirarkan runta ah waxay u taagan yihiin si adag sida buuraha weligood ah, mana dhaqaajiyaan dadaallada dadka oo dhan oo ku midoobay kuwa Shaydaan iyo ciidankiisa. Wax badan baynu baran karnaa, waana inaynu si joogto ah u baarnaa Qorniinka si aynu u aragno in waxyaalahani sidaas yihiin. Dadka Ilaah waa inay imminka indhahooda ku fijaajiyaan meesha quduuska ah ee jannada ku taal, halkaas oo hawshii ugu dambaysay ee adeegga Wadaadkeenna Sare ee weyn ee shaqada xukunka ay ka socoto,—halkaas oo uu dadkiisa ugu shafeeco doonayo.” Review and Herald, November 27, 1883.

Niyad-jabkii xertii iskutallaabta lagu qodbay waxay ku salaysnayd faham aan sax ahayn oo ku saabsan boqortooyadii Masiixu ka dhisi lahaa iskutallaabta dusheeda. Adeegyada Yooxanaa Baabtiisaha iyo rasuul Bawlos waxaa ka mid ahaa hawsha lagu aqoonsanayo in wakhtigii maamul ee Israa’iilkii tooska ahaa iyo macbudkii dhulka ee tooska ahaa uu u gudbay Israa’iilka ruuxiga ah iyo macbudka samada ee ruuxiga ah. Libaaxa qabiilka Yahuudah had iyo goor wuxuu kuwa “caqliga leh” u sharxaa niyad-jabka. Sharaxaadda halxidhaalaha nebiyadeed ee Rooma oo ah “kan siddeedaad, laakiinse wuxuu ka mid yahay toddobada”, waa qayb ka mid ah hawsha uu Libaaxa Yahuudah fulinayo si uu u sharxo niyad-jabkii Luulyo 18, 2020.

Milleriyyintu waxay Rooma u arkayeen boqortooyadii afraad ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, waxayna garanayeen kala-duwanaanta u dhexaysa heydinnimada iyo baabannimada, hase yeeshee ma ay arki karin Rooma baabanniga ah inay tahay boqortooyada shanaad ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Wax yar ka dib 1844, hormuudkii hore waxay arkeen in Maraykanku ahaa boqortooyadii xigtay ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah.

Aqoonsigaas waxaa lagu matalayaa shaxdii hormuudka ee 1850, hase yeeshee awooddoodii ay ku garan lahaayeen sawirka buuxa ee boqortooyooyinka waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ah, sida lagu matalay Muujintii cutubka toddoba iyo tobnaad, way ka baxsanayd garashadooda; waayo, waxay bilaabeen inay ku dhex ambadaan cidlada La’odikiya ka dib markii ay diideen “toddobada wakhti” sannadkii 1863.

“Taariikhda Israa’iiltii hore waa tusaale aad u muuqda oo muujinaya waaya-aragnimadii hore ee jidhka Adventist-ka. Ilaah wuxuu dadkiisa ku hoggaamiyey dhaqdhaqaaqii advent-ka, sida uu reer binu Israa’iil uga hoggaamiyey Masar. Niyad-jabkii weynaa dhexdiisa iimaankoodii waa la tijaabiyey, sidii reer Cibraaniyiinta loogu tijaabiyey Badda Cas agteeda. Haddii ay weli ku kalsoonaadeen gacantii hanuuninta ee la jirtay waaya-aragnimadoodii hore, waxay arki lahaayeen badbaadada Ilaah. Haddii kuwii dhammaantood si wadajir ah ugu hawshooday shaqada sannadkii 1844 ay aqbali lahaayeen farriintii malaa’igta saddexaad oo ay ku naadin lahaayeen xoogga Ruuxa Quduuska ah, Rabbigu si xoog leh buu ula shaqayn lahaa dadaalladooda. Daad iftiin ah ayaa dunida ku soo qulquli lahaa. Sanado ka hor ayaa dadka dhulka deggan la digi lahaa, shaqadii xidhitaanka ahaydna waa la dhammaystiri lahaa, Masiixuna wuxuu u iman lahaa furashada dadkiisa.”

“Ma ahayn doonista Ilaah in reer binu Israa’iil ay afartan sannadood ku dhex warwareegaan cidlada; wuxuu jeclaa inuu si toos ah ugu hoggaamiyo dalkii Kancaan oo uu halkaas ku dego,

iyagoo ah qoom quduus ah oo faraxsan. Laakiin ‘geli kari ma ayan gelin rumaysadla’ aantooda aawadeed.’ Cibraaniyada 3:19. Dib-u-dhacoodii iyo riddadii aawadeed ayay cidlada ku baabba’een, kuwo kalena waa la kiciyey si ay u galaan Dhulkii Ballanqaadka. Sidaas oo kale, ma ahayn doonista Ilaah in imaatinka Masiixu sidaas u sii dheeraado iyo in dadkiisu sannado intaas le’eg ku sii nagaadaan dunidan dembiga iyo murugada leh. Laakiin rumaysadla’ aantu waxay ka soocday Ilaah. Markay diideen inay qabtaan hawshii uu u magacaabay, kuwo kale ayaa la kiciyey si ay fariinta u naadiyaan. Naxariis uu dunida u hayo aawadeed, Ciise wuxuu dib u dhigaa imaatinkiisa, si dembilayaashu ay u helaan fursad ay digniinta ku maqlaan oo ay isaga dhexdiisa uga helaan gabbaad ka hor intaan cadhada Ilaah la shubin.” Murankii Weynaa, 458.

Yacquub iyo Ellen White labaduba waxay aqoonsadeen in dhaqdhaqaaqu u gudbay dhaqdhaqaaqa La’odikiya sannadkii 1856, waxaana tuduca ka horreeya ay ku caddeyneysaa in “haddii kuwii dhammaantood si wadajir ah uga soo shaqeeyey hawsha 1844 ay aqbali lahaayeen fariinta malaa’igta saddexaad oo ay ku dhawaaqi lahaayeen xoogga Ruuxa Quduuska ah, Rabbigu si xoog leh buu ula shaqayn lahaa dadaalladooda.” Dabadeedna waxay tidhaahdaa, “Sidaas oo kale,” “dib-u-dhacii iyo riddadii” ay reer binu Israa’iiltii hore muujiyeen ayaa sababtay in reer binu Israa’iiltii hore “ku baabba’aan cidlada dhexdeeda.” Tuducu wuxuu muujinayaa in Adventism-ka La’odikiya uu bilaabay inuu ku dhex wareego cidlada muddadii ay weli noolaayeen kuwii ku dhawaaqay fariintii Qaylada Saqda-dhexe.

Maanta culimada fiqiga (kuwa wax bartay) waxay tilmaamayaan adeegsiyo kala duwan oo ku saabsan Muujintii cutubka toddoba iyo tobnaad, kuwaas oo ama laga soo dheegtay hab-raaca futurism-ka ee ay hindiseen Jesuit-ku, ama dhaqammada fiqiga ee xumaaday ee Protestantism-ka riddowday. Calaamadaha ku jira Muujintii toddoba iyo tobnaad aad bay u fudud yihiin. Waxaannu aqoonsannay calaamadaha lagama maarmaanka ah, sidaas darteed waxaannu ku noqon doonnaa boqortooyooyinka halkaas lagu matalay oo waxaannu la waafajin doonnaa boqortooyooyinka Daanyeel cutubka labaad, waayo Ciise mar walba dhammaadka wax buu ku tusaaleeyaa bilowga wax.

Oo waxaa jira toddoba boqor: shan waa dhaceen, mid baa jira, kan kalena weli ma iman; oo markuu yimaado, waa inuu sii jiro wakhti gaaban. Oo bahalkii jiray, oo aan jirin, isagu waa kan siddeedaad, oo wuxuu ka mid yahay toddobadii, oo wuxuu u socdaa halaag. Oo tobanka gees ee aad aragtayna waa toban boqor, kuwaas oo aan weli helin boqortooyo; laakiinse waxay awood u helaan sida boqorro saacad keliya bahalka la jirkiis. Muujintii 17:10–12.

Aayadda saddexaad, Yooxanaa ruux ahaan ayaa loo gudbiyey sannadkii 1798. Meeshaas uu taariikhda ka taagnaa, waxaa loo sheegay in ay jireen shan boqortooyo oo hore u dhacay. Boqortooyooyinkaasuu waxay ahaayeen Baabuloon, Maado-Faaris, Giriig, Roomaankii jaahiliga ahaa, iyo Roomaankii baadariga. William Miller ma uu furfuri karin tuducan ku jira cutubka toddoba iyo tobnaad, waayo ma uu garan karin in Roomaankii baadarigu uu ahaa boqortooyo ka duwan Roomaankii jaahiliga ahaa. Habase yeeshee, taxanahaas waxaa lagaga hadlay cutubyada laba iyo tobnaad iyo saddex iyo tobnaad ee Muujintii, waayo masduulaagii ku jira cutubka laba iyo tobnaad wuxuu matalayey Roomaankii jaahiliga ahaa, bahalkii badda ka soo baxay ee ku jira

cutubka saddex iyo tobnaad wuxuu ahaa baadarnimada, bahalka dhulkana waa Maraykanka. Walaashii White waxay saddexdan bahal oo dhan ku tilmaantaa masduulaagii, bahalkii, iyo nebiga beenta ah. Markay markhaatifurkeeda bixinayso, waxay qeexaysaa taxanaha boqortooyooyinka, taxanahaasina wuxuu waafaqsan yahay dabaqidda aynu ku samaynayno Muujintii toddoba iyo tobnaad.

Astaamaha masawirrada masduulaagii weynaa ee casaa, bahal shabeel u eg, iyo bahal geeso wan u eg leh, ayaa xukuumadaha dunida ee si gaar ah ugu hawlgeli lahaa ku tumashada sharciga Ilaah iyo silcinta dadkiisa loo soo bandhigay Yooxanaa. Dagaalku wuu socdaa ilaa dhammaadka wakhtiga. Dadka Ilaah, oo lagu astaysay naag quduus ah iyo carruurteeda, waxaa lagu muujiyey inay aad uga tiro yar yihiin kuwa kale. Maalmaha ugu dambeeya waxa jiray oo keliya hadhaa. Kuwaas ayuu Yooxanaa ka leeyahay inay yihiin “kuwa xajiya amarrada Ilaah oo haysta markhaatifurka Ciise Masiix.”

“Iyada oo loo marayo jaahilnimada, dabadeedna loo marayo Baabtiisnimada, Shayddaan wuxuu adeegsaday xooggiisii qarniyo badan isagoo ku dadaalaya inuu dhulka ka tirtiro markhaatiyaasha aaminka ah ee Ilaah. Jaahiliinta iyo baabtiistayaashuba waxaa dhaqaajinayay isla ruuxii masduulaagga. Waxay ku kala duwanaayeen oo keliya in Baabtiisnimadu, iyadoo iska dhigaysa inay Ilaah u adeegayso, ay ahayd cadowga ka sii khatarsan oo ka sii arxan darran. Iyada oo loo marayo Romanism-ka, Shayddaan wuxuu dunida u qafaashay maxaabiis ahaan. Kaniisaddii Ilaah ee sidaas loo qiranayay waxaa lagu xaaqay safafka marin-habaabintaas, oo in ka badan kun sannadood dadka Ilaah waxay ku silicayeen cadhadii masduulaagga. Oo markii Baabtiisnimadii, iyadoo xooggeedii laga qaaday, lagu khasbay inay ka joogsato silicdilka, Yooxanaa wuxuu arkay awood cusub oo soo kacaysa si ay ugu celceliso codkii masduulaagga, una sii waddo isla hawshii naxariis darrada iyo cayda badnayd. Awooddan, oo ah tii ugu dambaysay ee dagaal ku qaadda kaniisadda iyo sharciga Ilaah, waxaa lagu calaamadeeyay bahal leh geeso u eg kuwa wan yar.”

“Laakiin sawirka adag ee qalinka nebinnimadu xardhayaa wuxuu muujinayaa isbeddel ku yimaadda muuqaalkan nabadda leh. Bahalka leh geesaha u eg kuwa wananka ayaa ku hadla codkii masduulaagga, oo ‘wuxuu sameeyaa xoogga bahalkii hore oo dhan hortiiisa.’ Wax sii sheegiddu waxay caddaynaysaa inuu kuwa dhulka deggan ku odhan doono inay u sameeyaan bahalka sanam, iyo in “uu ka yeelo kulli, kuwa yaryar iyo kuwa waaweynba, kuwa hodanka ah iyo kuwa saboolka ah, kuwa xorta ah iyo kuwa addoommada ahba, inay calaamad ku qaataan gacantooda midig, ama fooddooda; iyo inaan ninna wax iibsan karin ama wax gadin karin, kan aan lahayn calaamadda, ama magaca bahalka, ama tirada magiciisa mooyaane.” Sidaas ayay Protestantism-ku u raacdaa raadadkii Kaatooligga.” Signs of the Times, November 1, 1899.

Faqradda koowaad ee tuduca ugu dambeeya, Sister White waxay Roomaanka jaahiliga ah, Roomaanka baadariga ah, iyo Maraykanka ku aqoonsanaysaa inay yihiin “dawlado dhulka ah.” Faqradda labaadna waxay ku caddaynaysaa in dawladahaasu ay isdaba-joog ahaayeen markay tidhaahdo, “iyadoo loo marayo jaahilnimo, dabadeedna loo marayo Baadarinimada,” iyo “markii Baadarinimadii, laga dhacay xooggeedii, lagu qasbay inay joojiso silicdilkii, Yooxanaa wuxuu arkay awood cusub oo soo baxaysa si ay u soo celceliso codkii masduulaagga, oo ay u sii waddo isla hawshii arxan darrada iyo cayda badnayd.” Habase yeeshee halkaas kuma ay joogsan, waayo

faqraddeda saddexaad waxay ku caddaynaysaa in Maraykanku uu dunida oo dhan ku khasbi lahaa boqortooyo kale. Waxay tidhaahdaa, “Bahalka leh geesaha wan-u-eggu wuxuu ku hadlaa codka masduulaagga, oo ‘wuxuu ku shaqeeyaa xoogga oo dhan ee bahalkii kowaad hortiisa.’ Wax sii sheegiddu waxay caddaynaysaa inuu ku odhan doono kuwa dhulka deggan inay sameeyaan sanam bahalka loo sameeyo.”

Muujintii cutubyada laba iyo tobnaad iyo saddex iyo tobnaad waxay tilmaamayaan Roomaankii jaahilka ahaa, Roomaankii baadariga, Maraykanka, iyo ekaanta bahalka ee dunida oo uu Maraykanku taago. Qeexidda “ekaanta bahalka” waa isu-tagga Kaniisadda iyo Dawladda; oo dunida oo dhammu inay taagto ekaan bahal, sida qeexitaanku yahay, waxay caddaynaysaa in maalmaha ugu dambeeya dawlad keliya oo caalami ah lagu khasbi doono dhulka oo dhan. Boqortooyadu waxay ka koobnaan doontaa Dawlad iyo Kaniisad, iyadoo Kaniisaddu ka talinayso xiriirkaas. Muujintii cutubyada laba iyo tobnaad iyo saddex iyo tobnaad waxay tilmaamayaan afar boqortooyo oo isdaba-joog ah, boqortooyooyinkaas la midka ahna waxaa lagu matalay cutubka toddoba iyo tobnaad, iyo weliba Daanyeel cutubka labaad.

Sanadkii 1798, Yooxanaa wuxuu arkay in shantii boqortooyo ee ugu horraysay ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ahi ay mar hore dhaceen, iyo in sannadka 1798 ay markaas jirtay hal boqortooyo. Boqortooyada wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah ee bilaabatay 1798 waxay ahayd bahalkii dhulka ee Muujintii 13, kaas oo ku bilaabma sidii wan, laakiin ugu dambayntii u hadla sida masduulaagii. Maraykanku waa boqortooyada lixaad ee laba-geeska leh ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, taas oo ku xigta boqortooyadii shanaad ee Baabuloonkii ruuxiga ahaa oo heshay nabar dhimasho leh. Boqortooyadii shanaad waxay ahayd Baabuloonkii ruuxiga ahaa, kaas oo lagu matalay boqortooyadii kowaad ee Baabuloonkii sugan. Boqortooyada lixaad ee laba geesoodka lehna waxaa lagu matalay labadii cududood ee lacagta ahaa.

Sanadkii 1798, waxaa jiri lahaa boqortooyo weli mustaqbalka ku jirtay, waayo 1798, “tii kale weli ma iman.” Markii boqortooyadaas toddobaad taariikhda soo gasho, waxay keliya “sii jiri doontaa wakhti gaaban.” Boqortooyadii shanaad waxay heshay nabar dhimasho ah, boqortooyadii lixaadna waxay lahayd laba gees, boqortooyada toddobaadna waxay sii jirtaa oo keliya muddo kooban. Macnaha guud ee tuducan wuxuu aqoonsaday in boqortooyada toddobaad ay u taagan yihiin “tobanka boqor”, waayo marka “tobanka boqor” ay boqortooyo noqdaan, waxay xukumaan oo keliya “hal saac,” hal “saac”na waa “wakhti” gaaban. Marka “tobanka boqor” ay xukumaan, waxay isla xukumaan “halkaas saac” iyaga oo la jira bahalka.

Oo tobanka geesood oo aad aragtay waa toban boqor, kuwaas oo aan weli boqortooyo helin; laakiinse waxay saacad keliya amar kula helaan bahalka sidii boqorro. Muujintii 17:12.

“Geesaha tobanka” waa boqortooyada toddobaad, hase yeeshee waxay la taliyaan bahalka muddo “hal saac” ah. “Hal saac” waa muddada dhibaataada sharciga Axadda oo ka bilaabmaysa sharciga Axadda ee dhawaan imanaya ee dalka Maraykanka. Waxay ku heshiiyaan inay la taliyaan bahalka, waayo waxaa ku qasba boqorka ugu weyn, kaas oo ah Maraykanka. Sister White, qormadii aynu hadda soo xigannay, waxay caddeyneysaa in awoodda ugu dambaysa ee silcisa dadka Ilaah ay tahay bahalka dhulka.

“Yooxanaa wuxuu arkay awood cusub oo soo baxaysa si ay u celceliso codkii masduulaagga, oo ay u sii waddo isla hawshii arxan-darrada iyo cayda badnayd. Awooddan, oo ah tii ugu dambaysay ee dagaal la geli doonta kiniisadda iyo sharciga Ilaah, waxaa lagu matalay bahal leh geeso u eg wan.” Signs of the Times, November 1, 1899.

Boqortooyadii ugu dambaysay ee waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ah waxaa lagu dhalinayaa khiyaanada uu Maraykanku fuliyo isaga oo ah Nebiga Beenta ah. Boqortooyadaasu waxay ku bilaabatay sidii wan sannadkii 1798, laakiin maalmaha ugu dambeeya waxay dunida ku khasabtaa inay aqbasho ekaanta bahalka ee dunida oo dhan, taas oo qeexitaan ahaan ah isku-darka Kaniisad iyo Dawlad, iyadoo Kaniisaddu gacanta ku hayso xidhiidhkaas. Boqortooyadaas waxaa kaloo lagu aqoonsadaa inay tahay midow saddex-geesood ah.

“Protestantiyiinta Maraykanku waxay hormuud u ahaan doonaan fidinta gacmahooda si ay uga gudbaan boholta oo ay u qabsadaan gacanta Ruuxiysiga; waxay gaadhi doonaan korka yaamayska si ay gacmaha ula qabsadaan awoodda Roomaanka; waxaana saamaynta midowgan saddex-geesoodka ah hoostiisa, dalkani uu raaci doonaa tallaabooyinka Rooma isagoo ku tumanaya xuquuqda damiirka.” The Great Controversy, 588.

Midowga saddex-geesoodka ah waa midowga masduulaagga, bahalka, iyo nebiga beenta ah, kuwaas oo ku xusan Muujintii lix iyo tobnaad u baxa boqorrada dunida oo dunida u hoggaamiya Armageddoon.

Oo waxaan arkay saddex ruux oo wasakh leh oo rahyo u eg, oo ka soo baxayay afkii masduulaagii, iyo afkii bahalkii, iyo afkii nebiga beenta ahaa. Waayo, iyagu waa ruuxyada jinniyada oo calaamooyin yaab leh sameeya, kuwaas oo u baxa boqorrada dhulka iyo kuwa dunida oo dhan, inay u soo ururiyaan dagaalka maalintaas weyn ee Ilaaha Qaadirka ah. Muujintii 16:13, 14.

“Awoodda Roomaanku” waa baabanimada, bahalka iyo boqortooyada shanaad ee waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ah ee heshay nabar dilaa ah. “Protestantiyiintu” waxay matalaan Maraykanka, nebiga beenta ah, boqortooyada lixaad oo ah tan ugu dambaysa ee waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ah. “Ruuxiyaddu” waa Qaramada Midoobay, masduulaagga iyo boqortooyada oggolaanaysa inay hal saac la xukunto bahalka. Midowga saddex-geesoodka ahi wuxuu dhacaa inta lagu jiro “halka saac” oo ah “saacadda” “dhulgariirka weyn” ee Muujintii kow iyo tobnaad, kaas oo ah sharciga Axadda ee dhowaan imanaya.

“Iyada oo la soo saarayo amarka dhaqan-gelinaya hay’adda Papacy-ga iyadoo lagu xadgudbayo sharciga Ilaah, qarankeenu si buuxda ayuu isaga goyn doonaa xaqnimada. Marka Protestantism-ku uu gacantiisa ka soo fidiyo togga kala sooca si uu u qabsado gacanta awoodda Roomaanka, marka uu ka kor gaaro yaamayska si uu gacmaha ula qabsado Spiritualism-ka, marka, iyadoo la hoos joogo saameynta midowgan saddex-geesoodka ah, dalkeenna uu diido mabda’ kasta oo Dastuurkiisa ah sida dawlad Protestant ah oo jamhuuri ah, oo uu diyaariyo dariiq loogu faafiyo been-abuurka iyo khiyaanooyinka papal-ka, markaas waxaynu ogaan karnaa in wakhtigu u yimid hawlgalka yaabka leh ee Shayddaanka iyo in dhammaadku dhow yahay.” Testimonies, volume 5, 451.

Daaniyeel cutubka labaad, Baabuloon, boqortooyadii ugu horraysay ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah oo uu matalo madaxa dahabka ah, waxay astaan u tahay Baabuloon ruuxiga ah, oo ah boqortooyadii shanaad ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Boqortooyada labanlaaban ee reer Maaday iyo Faaris, oo ah garbaha iyo gacmaha qalinka ah, taas oo ah boqortooyadii labaad ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah ee Daaniyeel labaad, waxay matalaysaa bahalka laba-geesoodka ah ee dhulka ka soo baxa, oo ah Maraykanka, boqortooyadii lixaad ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Naxaasta sanamka ku jirta Daaniyeel labaad, oo matalaysa Giriigga, boqortooyadii saddexaad ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, waxay matalaysaa Qaramada Midoobay, madaxa toddobaad ee sii jira “hal saac”, oo oggolaada inuu aqballo meel uu kaga jiro midowga saddex-geesoodka ah ee masduulaagga, bahalka, iyo nebigii beenta ahaa.

Boqortooyadii birta ahayd ee Daaniyeel cutubka labaad, oo ah boqortooyadii afraad ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, waxay matalaysaa boqortooyada siddeedaad, taas oo ka mid ah toddobada. Roomaankii jaahilka ahaa ee dhabta ahaa, boqortooyadii afraad, wuxuu matalaa Roomaanka casriga ah, kaas oo ah boqortooyo loo habeeyey isku-darka Kaniisadda iyo Dawladda, iyadoo Kaniisaddu ka talinayso xidhiidhkaas. Boqortooyadaasu dabeecad ahaan waa saddex-geesood, waayo boqorka ugu sarreeya ee “tobanka boqor” waa boqortooyada lixaad oo ah bahalka dhulka. Boqortooyada lixaad waa Axaab, kaas oo guursaday Yesebeel. Boqortooyada lixaad marka lagu matalo midowgeeda saddex-geesoodka ah waa Roomaanka casriga ah, kaas oo ay ka horraysay boqortooyada shanaad oo ahayd Roomaankii baadariga, taas oo ay ka horraysay boqortooyadii afraad ee Roomaankii jaahilka ahaa.

Milleriyyintu waxay Rooma oo keliya u arkayeen inay tahay boqortooyadii afraad oo ugu dambaysay. Waxay garteen inay laba-geesood ku ahayd dabeecaddeeda, hase yeeshee ma ay arki karin boqortooyo kale oo dunyawii ah oo ka dambaysa. Boqortooyadii afraad waxay ahayd Roomaankii jaahiliga ahaa, kaas oo ka horreeyey Roomaankii baadariga ahaa oo ah boqortooyadii shanaad, taas oo ay ku xigto Rooma casriga ah oo ah boqortooyadii lixaad. Boqortooyada lixaad waa tii saddexaad ee ka mid ah saddexda muuqaal ee Rooma.

Midowga saddex-geesoodka ah ee masduulaagga, bahalka, iyo nebiga beenta ah waa Rooma casriga ah isla markaana waa Baabuloon weyn, oo boogteedii dhimashada lahayd bogsatay. Maraykanka, Qaramada Midoobay, iyo dhillada Turos waxay metelaan boqortooyada siddeedaad oo ah tan ugu dambaysa, hase yeeshee dhammaantood saddexduba waa xulafada ku jirta midowga saddex-geesoodka ah ee boqortooyada lixaad, taas oo ah xoogga ugu dambeeya “inay dagaal ku qaaddo kaniisadda iyo sharciga Ilaah.”

Maraykanka Qaaradda Ameerika waa saddex-meelood meel boqortooyada lixaad. Qaramada Midoobay, iyada oo qayb ka ah isbahaysiga saddexleyda ah, iyaduna waa saddex-meelood meel boqortooyada lixaad, baabasiintuna sidoo kale waa saddex-meelood meel boqortooyada lixaad. Heerkan, tirada Maraykanka Qaaradda Ameerika waa LIX, tirada Qaramada Midoobayna waa LIX, tirada baabasiintuna waa LIX. Isbahaysiga saddexleyda ahi wuxuu u taagan yahay tirada nin, “ninka dembiga”, tiradiisuna waa LIX-LIX-LIX.

Halkan waxaa ku jirta xigmaddu. Kii waxgarasho leh ha tiriyo tirada bahalka; waayo, waa tirada nin; tiradiisuna waa lix boqol iyo lixdan iyo lix. Muujintii 13:18.

Boqortooyadii lixaad oo ugu dambaysay ee gooni ah waa Maraykanka, laakiin dunida way khiyaanaysaa, waayo, iyadu waa Nebiga Beenta ah.

Oo wuxuu hortiisa ku adeegsadaa awooddii oo dhan ee bahalkii hore, oo wuxuu ka dhigaa dhulka iyo kuwa degganba inay caabudaan bahalkii hore, kii boogtii dhimashada lahayd laga bogsiiyey. Oo wuxuu sameeyaa calaamooyin waaweyn, xataa isagoo dab samada ka soo dejinaya dhulka iyadoo dadku arkayaan. Oo wuxuu khiyaaneeyaa kuwa dhulka deggan calaamooyinkaas uu awoodda u lahaa inuu ku sameeyo bahalka hortiisa; isagoo ku leh kuwa dhulka deggan inay u sameeyaan bahalka sanam, kaas oo seef lagu dhaawacay, haddana noolaa. Muujintii 13:12–14.

“Awoodda bahalkii ugu horreeyey ee hortiisa,” waxay ka dhigan tahay awooddii ay boqorradii Yurub siiyeen baabasiinta, iyadoo ka bilaabmaysa Clovis sannadkii 496. Maraykanku wuxuu adeegsadaa xooggiisa ciidan, oo ay weheliso awooddiisa dhaqaale, si uu dunida u khiyaaneeyo oo ugu qasbo. Maraykanku wuxuu dunida ku khasbaa inay caabuddo baabasiinta, isagoo hirgelinaya cibaadada Axadda. Maraykanku wuxuu sameeyaa yaabab waaweyn isagoo dab ka soo dejinaya samada, (taas oo astaan u ah farriin), taas oo lagu fulinayo Waddada Weyn ee Xogta, taas oo ka dhigan koboca buuxa ee maskax-dhaqidda iyo borobogaandada, taas oo ah muuqaalka casriga ah ee hibsanooska. Dhibaataada sii kordhaysa ee Islaamku dhulka ku keenay aawadeed, iyagoo gudanaya kaalintooda ah inay quruumaha ka cadhaysiiyaan, dunidu waa la khiyaaneeyaa si ay u aqbasho nidaamka dunida oo dhan ee isku-darka Kaniisadda iyo Dawladda, kaas oo ka kooban masduulaagga, bahalka, iyo nebiga beenta ah.

Marka aayadda siddeed iyo tobnaad ee Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad ay leedahay: tiriya tirada bahalka, tiradu waa saddexda quwadood ee isu yimaada si ay u sameeyaan boqortooyada lixaad oo ah tan ugu dambaysa. Marka boqortooyadaas 666 la dhiso, waxay noqon doontaa dhammaystirka halxidhaalaha nebiyadeed ee leh boqorka siddeedaad wuxuu ka mid yahay toddobada. Halxidhaalahaas nebiyadeed waa qayb ka mid ah runta la furfuro marka Libaaxa qabiilka Yahuudah uu furo Muujintii Ciise Masiix.

Sidaas daraaddeed, halxidhaaleha boqortooyada ugu dambaysa ee ah boqortooyada lixaad ee saddex-geesoodka ah, taas oo sidoo kale ah Baabuloon ruuxi ah oo la illoobay toddobaatan sannadood oo astaan ah, oo ah Rooma casriga ah, oo haddana sidoo kale ah sawirka bahalka ee dunida oo dhan, taas oo hore loogu sii muujiyey boqortooyadii kowaad ee Baabuloon iyo boqortooyadii afraad ee Rooma jaahiliga ah, waxa laba jeer marag looga furayaa aqoonsiga ah in kuwa “xigmadda leh” ay runtaas garan doonaan; waayo, halxidhaaleha 666 wuxuu ku salaysan yahay kuwa xigmad leh, sida ay sidoo kale tahay halxidhaaleha boqorka siddeedaad oo ka mid ah toddobada.

Halkan waxaa ku jirta xigmad. Kii waxgarasho leh ha xisaabiyo tirada bahalka; waayo, waa tirada nin; tiradiisuna waa lix boqol iyo lixdan iyo lix. Muujintii 13:18.

Oo halkan waxaa ku jirta maanka xigmadda leh. Toddobada madax waa toddoba buurood oo naagtu ku fadhido. Muujintii 17:9.

Furitaanka Muujintii Ciise Masiix waxaa garanaya kuwa “xigmadda leh,” ee ma aha kuwa sharka leh. Labada tixraac ee xigmadda ee ku jira kitaabka Muujintii waxay ku saabsan yihiin kuwa leh “faham,” waxa ay kuwa “xigmadda leh” fahmaanna waa “korodhka aqoonta”. “Korodhka aqoonta” oo ah Muujintii Ciise Masiix waa muujinta ah in boqortooyada siddeedaad, oo ah boqortooyada saddex-geesoodka ah ee 666, ay sidoo kale ku matalan tahay Daanyeel cutubka labaad, waayo, dahabyada riyadii Miller waa inay toban jeer ka sii dhalaalaan maalmaha ugu dambeeya.

Waxaan daraasaddan ku sii wadi doonaa maqaalka xiga.

“Muujintii waxaa lagu sawiray waxyaalaha qotoda dheer ee Ilaah. Magaca laftiisa ee loo bixiyey bogaggiisa waxyoonaay, ‘Muujintii,’ wuxuu ka hor imanayaa sheegashada ah in kani yahay buug la shaabadeeyey. Muujin waa wax la muujiyey. Rabbiga qudhiisu wuxuu addoonkiisa u muujiyey waxyaalaha qarsoon ee buuggan ku jira, wuxuuna dooniyaa in ay u furnaadaan daraasadda dadka oo dhan. Runihiisu waxaa loola hadlay kuwa ku nool maalmaha ugu dambeeya ee taariikhda dunidan, sidaas oo kalena kuwa ku noolaa wakhtigii Yooxanaa. Qaar ka mid ah muuqaalada lagu tilmaamay waxsii sheegiddan waxay ka tirsan yihiin waagii hore, qaarna hadda way dhacayaan; qaarna waxay iftiiminayaan dhammaadka khilaafka weyn ee u dhexeeya quwadaha gudcurka iyo Amiirka samada, qaar kalena waxay muujinayaan guulaha iyo farxadaha kuwa la furay ee ku jira dhulka cusub laga dhigay.

“Ninna yuusan u malaynaynin, maxaa yeelay ma sharxi karaan micnaha calaamad kasta oo ku jirta Muujintii, inay waxtar darro u tahay iyaga inay baadhaan kitaabkan iyagoo dadaal ugu jira inay gartaan micnaha runta uu ka kooban yahay. Kii Yooxanaa u muujiyey waxyaalahan qarsoon wuxuu siin doonaa kan runta si dadaal leh u baadha dhadhansiin hore oo waxyaalaha jannada ah. Kuwii qalbiyadoodu u furan yihiin aqbalidda runta waxaa loo suuragelin doonaa inay fahmaan waxbaristiisa, waxaana la siin doonaa barakada loo ballanqaaday kuwa ‘maqla erayada wax sii sheegiddan, oo xajiya waxyaalaha ku qoran dhexdeeda.’”

“Kitaabka Muujintii dhexdiisa ayaa dhammaan kutubta Kitaabka Quduuska ahi ku kulmaan kuna dhammaadaan. Halkan waxaa ku jira dhammaystirka kitaabka Daanyeel. Mid waa waxsii sheegid; kan kalena waa muujin. Kitaabkii la shaabadeeyey ma aha Muujintii, balse waa qaybtaas waxsii sheegidda Daanyeel ee ku saabsan maalmaha ugu dambeeya. Malaa’igtii waxay amartay, ‘Laakiinse adigu, Daanyelow, erayadan xidh, oo kitaabka shaabadee ilaa wakhtiga dhammaadka.’ Daanyeel 12:4.” Falimaha Rasuullada, 584, 585.